

BADANIA WARTOŚCI FUTRZARSKIEJ SKÓR NUTRII
ODMIANY BURSZTYNOWO-ZŁOCISTEJ

Stanisław Niedźwiadek, Grażyna Palimąka-Rapacz

Zakład Hodowli Drobego Inwentarza Instytutu Zootechniki,
Bałice koło Krakowa

Wśród licznych odmian barwnych nutrii hodowane są także nutrie odmiany bursztynowo-złocistej. Liczba pozyskiwanych skór nutrii odmiany bursztynowo-złocistej nie jest zbyt duża, jednak skóry te stanowią atrakcyjny i poszukiwany surowiec futrzarski. Celem podjętych badań było określenie wartości futrzarskiej cech uznanych za diagnostyczne skór pozyskanych z nutrii odmiany bursztynowo-złocistej.

MATERIAŁ I METODY

Materiał do badań stanowiło 24 skóry pozyskane z nutrii bursztynowo-złocistych, w tym 12 skór z samców i 12 skór z samic. Skóry pochodziły ze zwierząt hodowanych w fermie ZZD IZ w Zatorze. Nutrie odchowywano w systemie klatkowym - bezkapieliskowym i żywiono paszami gospodarskimi w dawkach zabezpieczających wymagania pokarmowe tego gatunku zwierząt. Ubój nutrii przeprowadzono w miesiącach zimowych w wieku 7,5-8 miesięcy. Określono

następujące cechy fizyczne:

- masa skóry surowej i wyprawionej,
- powierzchnia skóry surowej i wyprawionej,
- miąższość okrywy włosowej (SGM),
- grubość włosów puchowych i pokrywowych,
- gęstość okrywy włosowej.

Pomiary cech fizycznych prowadzono w 7 partiach topograficznych zgodnie z metodyką opracowaną przez Kaszowskiego i Kawińską [5].

WYNIKI

Masa skór surowych wykazywała zróżnicowanie między płcią (tab. 1). Wyższą masą charakteryzowały się skóry samców. Różnica ta okazała się statystycznie istotna. Powierzchnia skóry surowej dla obu płci była podobna i wynosiła 15,3-15,6 dm². Te same parametry mierzone dla skór wyprawionych wykazywały zmniejszone wartości o około 24% dla masy skóry i około 12% dla powierzchni, 15% dla masy 1 dm² oraz około 30% dla długości skór.

Wyniki pomiarów miąższości okrywy włosowej były podobne dla płci w odpowiadających próbach (tab. 2). Średnia miąższość okrywy włosowej samic wynosiła 5,35, a samców 5,77 mm. Skóry samic uzyskały Σ SGM w wysokości 37,54, samców 40,42 mm. Różnica ta nie została jednak potwierdzona statystycznie.

Grubość włosów puchowych, uzależniona od partii topograficznej, dla samic wahała się od 10,8 do 12,9 mikronów, natomiast u samców od 10,9 do 13,2 mikronów (tab. 3). Zmienność grubości

Parametry skór surowych i wyprawionych

Wyszczególnienie	Skóry surowe		Skóry wyprawione	
	masa g	powierzchnia dm ²	masa g	powierzchnia dm ²
Samice	\bar{x}	185,4 ^a	143,3	13,3
	v	13,5	12,0	10,9
Samce	\bar{x}	202,9 ^a	149,0	13,9
	v	10,2	8,6	7,9
Łącznie	\bar{x}	195,2	147,0	13,7
	v	14,2	10,8	9,2

Liczby oznaczone tymi samymi literami różnią się istotnie ($P \leq 0,05$).

T a b e l a 2

Miąższość okrywy włosowej w poszczególnych partiach topograficznych skóry, mm

Wyszczególnienie	Próba							Średnia z 7 prób		
	1	2	3	4	5	6	7			
								Σ SGM		
Samice	\bar{x}	4,52	5,38	5,04	5,56	5,78	5,92	5,31	37,51	5,35
	v	-	-	-	-	-	-	-	10,8	10,6
Samce	\bar{x}	4,87	5,81	5,71	5,70	6,45	6,18	5,67	40,42	5,77
	v	-	-	-	-	-	-	-	6,65	6,76
Lącznie	\bar{x}	4,71	5,58	5,38	5,64	6,17	6,04	5,51	39,08	5,57
	v	-	-	-	-	-	-	-	8,2	7,9

Grubość włosów, mikrony

Próba	Włosy	Samice		Samce		Łącznie	
		\bar{x}	v	\bar{x}	v	\bar{x}	v
1	puchowe	11,0	12,8	10,9	13,7	11,0	14,7
	pokrywowe	95,3	25,8	97,2	25,3	96,8	25,9
2	puchowe	10,8	14,3	11,3	10,8	11,1	13,2
	pokrywowe	95,4	24,8	96,7	21,6	96,3	23,7
3	puchowe	11,2	10,9	11,9	13,5	11,7	12,3
	pokrywowe	93,8	25,3	96,1	24,9	94,9	25,1
4	puchowe	11,9	13,9	12,2	9,1	12,1	12,3
	pokrywowe	99,4	18,5	102,8	24,1	101,2	22,3
5	puchowe	11,3	14,1	10,9	12,7	11,2	15,3
	pokrywowe	104,7	21,1	103,3	22,2	104,2	21,9
6	puchowo	12,9	12,6	13,2	11,9	13,1	12,3
	pokrywowe	127,0	20,4	130,3	28,9	128,7	25,4
7	puchowe	11,3	14,6	11,6	14,9	11,5	14,8
	pokrywowe	123,8	18,7	120,8	25,1	122,3	22,7
Średnia z 7 prób							
	puchowe	11,6	12,8	11,8	13,1	11,8	13,3
	pokrywowe	106,2	22,1	107,2	23,2	107,1	23,8

włosów puchowych była podobna u obu płci i wahała się od 9,1 do 14,9%.

Grubość włosów pokrywowych dla obu płci w odpowiadających próbach była na podobnym poziomie i mieściła się od 93,8 do 130,3 mikrona. Zmienność grubości włosów pokrywowych była wyższa niż włosów puchowych (22,1-23,8%).

Gęstość włosów puchowych na powierzchni 1 cm^2 skóry wykazuje zróżnicowanie w zależności od partii topograficznej (tab. 4). U obu płci zdecydowanie wyższa gęstość występowała w partii brzucha. Średnia gęstość włosów puchowych dla całej skóry u samic wynosiła 12 615, a u samców 12 620 włosów na 1 cm^2 skóry. Liczba włosów pokrywowych wykazywała mniejsze zróżnicowanie w zależności od partii topograficznej. Średnia liczba włosów pokrywowych na powierzchni 1 cm^2 skóry u samic wynosiła 133, a u samców 130 szt./ 1 cm^2 skóry.

OMÓWIENIE WNIOSKÓW

Nutrie odmiany bursztynowo-złocistej są zaliczane do grupy odmian dominujących. Odznaczają się one mocną i kręłą budową ciała. Barwa okrywy włosowej jest jednolicie rudozłocista, z niewielkim rozjaśnieniem włosów w ich części przyskórnej [1, 9].

Skóry nutrii bursztynowo-złocistej pochodziły od zwierząt odchowywanych w warunkach klatkowych-bezkąpieliskowych. Ten system odchowu, aczkolwiek budzący jeszcze wątpliwości, nie powoduje obniżenia jakości okrywy włosowej [7]. Z nutrii ubijanych w wieku 7,5-8 miesięcy pozyskiwano skóry o powierzchni

Gęstość okrywy włosowej nutrii na 1 cm² skóry

Próba	Włosy	Samice		Samce		Łącznie	
		\bar{x}	v	\bar{x}	v	\bar{x}	v
1	puchowe	18753	18,3	18830	18,9	18795	18,7
	pokrywowe	165	23,7	170	22,8	168	23,3
2	puchowe	17775	17,3	17840	16,8	17805	17,1
	pokrywowe	144	28,3	147	29,1	146	28,9
3	puchowe	14492	21,3	14335	20,8	14425	21,2
	pokrywowe	136	27,1	122	28,3	131	27,9
4	puchowe	12088	19,3	11985	20,2	12018	19,8
	pokrywowe	119	30,1	115	29,7	118	29,8
5	puchowe	8206	23,2	8139	22,7	8198	23,1
	pokrywowe	135	28,3	128	30,1	132	29,7
6	puchowe	9216	18,3	9138	19,2	9189	18,8
	pokrywowe	122	27,4	119	28,3	121	28,1
7	puchowe	7709	24,3	7988	23,7	7895	24,1
	pokrywowe	106	28,4	104	26,3	105	27,7
Średnia z 7 prób							
	puchowe	12625	21,3	12620	22,3	12618	21,8
	pokrywowe	133	26,7	130	26,2	132	26,6

ponad 15 dm^2 . Po wyprawie badane cechy skór uległy zmniejszeniu, co jest zjawiskiem typowym dla właściwego procesu wyprawy skór nutrii [4, 10].

Mięszość okrywy włosowej, mierzona łączną wartością SGM, wykazała wysokie wskaźniki, bo sięgające 39 mm. W stosunku do skór odmiany białej, sobolowej lub grenlandzkiej jest to wartość wyższa około 5-7 mm [3, 8]. Grubość włosów puchowych, wynosząca ponad 10 mikronów, mieści się w granicach wymagań przemysłu futrzarskiego [2, 6]. Uzyskana grubość włosów puchowych, jak i pokrywowych, była na poziomie danych podawanych dla nutrii standard [5] oraz dla nutrii białej, sobolowej i grenlandzkiej [3, 8]. Uzyskana gęstość wykazuje wyraźne zróżnicowanie w zależności od partii topograficznej. Podobne zależności gęstości okrywy stwierdzili Kaszowski i Ptak [5, 10]. Średnia gęstość włosów puchowych dla całej skóry była wyższa niż u nutrii sobolowej i na poziomie nutrii odmiany białej i grenlandzkiej [8].

PODSUMOWANIE

Z uwagi na brak danych, dotyczących obiektywnej oceny wartości poszczególnych parametrów jakości skór i okrywy włosowej nutrii bursztynowo-złocistej, przedstawiono ich charakterystykę na podstawie uzyskanych wyników.

Z nutrii ubijanych w wieku 7,5-8,0 miesięcy uzyskano skóry o powierzchni $15,5 \text{ dm}^2$ i masie ciała 195,2 g.

Okrywa włosowa nutrii bursztynowo-złocistej charakteryzuje się dużą mięszością, łączna wartość SGM wynosi 39,08 mm.

Grubość włosów puchowych w poszczególnych partiach topograficznych wahała się od 11,0 do 13,1 mikrona, a pokrywowych od 94,9 do 128,7 mikrona.

Gęstość włosów puchowych dla partii brzusznej była w granicach 14 425 do 18 795 włosów / 1 cm^2 skóry. W partii grzbietowej gęstość wahała się od 7 895 do 9 189 włosów / 1 cm^2 skóry. Średnia gęstość włosów puchowych dla skóry wynosiła 12 618 / 1 cm^2 skóry. Liczba włosów pokrywowych wynosiła 132 / 1 cm^2 skóry.

LITERATURA

1. Bettin L.: Pelztierzüchter 1973, 7, 134-135.
2. Hunger F.: Dt. Pelztierzüchter 1974, 1, 9-10.
3. Kawińska J., Niedźwiadek S., Rychlicki Z., Wrona J.: Roczn. Nauk Zoot. 1975, 1, 35-43.
4. Kawińska J., Niedźwiadek S., Tuczyńska J.: Roczn. Nauk Zoot. 1977, 4, 237-243.
5. Kaszowski S., Kawińska J.: Roczn. Nauk Roln. 1960, 76 - B-4 801-828.
6. Kopański R.: PWRiL Warszawa, 1965.
7. Niedźwiadek S., Kawińska J.: Scintifur, 1980, 4, 2, 7-12.
8. Niedźwiadek S.: Scintifur 1982, 6, 1, 9-16.
9. Scheelje R.: Pelztierzüchter 1978, 2, 24-26.
10. Ptak W.: Zesz. Nauk. WSR Kraków, 1970, 61, 87-118.

S. Niedźwiadek, G. Palimaka-Rapacz

INVESTIGATIONS ON THE VALUE OF FURS
OF NUTRIA OF THE AMBER-GOLDEN VARIETY

S u m m a r y

Investigations comprised 24 skins of nutria of the amber-golden variety, including 12 skins of males and 12 ones of females. The skins were obtained from animals reared by the cage-bathless system, slaughtered at the age of 7.5-8.0 months. The area of raw skins amounted to 15.5 dm². The weight of skins of males amounting to 202.9 g was significantly higher as compared with those of females - 186.4 g. The furs of the amber-golden nutria were characterized by a considerable thickness; the joint SGM value amounted to 39.08 mm. The thickness of downy hairs in particular topographic points varied within 11.0-13.1 microns and of fur hairs - within 94.9-128.7 microns. The density of downy hairs in the abdomen part varied within 14 425-18 975 hairs per 1 cm² of skin. In the back part the density varied within 7 895- 9 189 hairs per 1 cm² of skin.

С. Недзвядек, Г. Палимонка-Рапач

ИССЛЕДОВАНИЯ МЕХОВОЙ ЦЕННОСТИ ШКУРОК НУТРИЙ
ЯНТАРНО-ЗОЛОТИСТОЙ РАЗНОВИДНОСТИ

Р е з ю м е

Исследования охватывали 24 шкурки нутрий янтарно-золотистой разновидности, в том числе 12 шкурок самцов и 12 шкурок самок. Шкурки снимали с животных, разводимых по клеточно-бескупальной системе и убиваемых в возрасте 7,5–8,0 месяцев. Площадь сырых шкурок составляла 15,5 дм². Вес шкурок самцов (202,9 г) был существенно выше, чем вес шкурок самок (186,4 г). Волосной покров янтарно-золотистых нутрий характеризовался значительной мощностью: общая величина SGM составляла 39,08 мм. Толщина пуховых волос в отдельных топографических партиях колебалась в пределах 11,0–13,1 микрона, а покровных волос – в пределах 94,9–128,7 микрона. Густота пуховых волос в брюшной партии колебалась в пределах 14425–18975 волос/см² шкурки. В спинной партии густота волос колебалась в пределах 7895–9189 волос/см² шкурки.